

[A. C. D. Petersen.]

eller fordi der er Udsigt til, at den vil blive højere, og det er en Selvfølge, at man ikke kan forbyde den Landmand, der arbejder under vanskelige økonomiske Vilkaar og derfor faar Tab, at gøre Gæld; hvis hans Bedrift ikke svarer Regning, faar han simpelt hen en Gældspost, naar Aarets Regnskab skal gøres op. Saa er Spørgsmaalet, om man ønsker, at den løse Gæld, Manden eventuelt paadrager sig, og som i alle Tilfælde er meget højere forrentet, end der bliver Tale om, hvis han faar Pantehæftelse indført, skal bidrage til at slaa denne Mand i Stykker, denne Mand, som Samfundet har ydet en relativt større Hjælp, for at han skal kunne klare sig. Vi finder det urimeligt, at et enkelt Tab praktisk talt skal blive af en saadan Vægt, at Renten af en deraf følgende løs Gældsforpligtelse bliver faretruende for Mandens Eksistens. Lad mig nævne Mund- og Klovesygeepidemien, Epizotien (*J. S. Foget: Epizootien!*) ja, Epizootien, den kan falde saa stærkt inden for en enkelt Bedrift, at det er en Selvfølge, at Manden ikke kan klare sig uden at gøre Gæld, og vi kan ikke med vor bedste Vilje se, at der er noget som helst rimeligt i at tvinge en saadan Mand til at beholde en løs Gældsforpligtelse, for hvilken det ikke er ualmindeligt, at Renten er 10 pCt., ja, man finder endog ikke sjældent, at Renten af den Slags Gældsposter er 1 pCt. pr. Maaned. Vi synes, det er irrationelt, det er ikke en rimelig Foranstaltning, det kan kun virke til Skade for den paa-gældende. Vi foreslaar derfor, at man stemmer for vort Ændringsforslag under Nr. 7, saaledes at man kommer bort fra denne teoretiske Begrænsning, som intet har med Praksis at gøre.

De Ændringsforslag, der er stillet af Partiet Venstre, gaar for de 3's Vedkommende, saa vidt jeg kan se, ud paa at oprettholde Rentetilskuddet. Vi har altid været Modstandere af, at der gives Rentetilskud til enkelte. Det, der maa sættes ind for her i Landet, er, at de økonomiske Forhold bliver saaledes, at vi kan faa en saa lav Rentefod som muligt, men det er ubilligt over for andre Laantagere at give alt for mange Rentetilskud. Vi ønsker derfor ikke at gaa videre, end man gør i dette Forslag. Jeg erkendte ved Lovforslagets første Behandling, at her havde Ministeren taget Hensyn til det, vi før havde anbefalet; og derfor kan vi ikke tiltræde, at man nu gaar tilbage paa dette Omraade.

Ændringsforslag Nr. 14 falder sammen med de Betragtninger, mit Parti fra først af har gjort gældende over for denne Lov-

givning, og det Ændringsforslag har vi ikke noget imod at stemme for. Det kan vel siges, saaledes som jeg ved, det er blevet gjort gældende fra Regeringspartierne Side, at de nye Laantagere stilles gunstigere end de tidligere, men en Del af de Udtalelser, det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen fremsatte om dette Forhold, kan jeg tiltræde. Da man har fulgt vore Principper ved dette Forslags Fremkomst, kan jeg ikke se, at vi skal undlade at tilkendegive vort Ønske om, at der intet Kurstab bør fremkomme ved denne Laanepostering.

Saa skal jeg slutte med at sige, at, saa vidt jeg kan se, kan vi stemme for alle de af Flertallet foreslaaede Ændringer; vi ønsker blot, at de to Ændringer, vi lægger særlig Vægt paa, kommer med, saaledes at Lovgivningen bliver saa god som mulig.

Jeg ønsker endnu en Gang at udtale, at hvis man virkelig vil komme det betrængte Landbrug til Hjælp, nytter det ikke at pinde det ud paa den Maade, man gør ved denne Lovgivning, som er gængs over for Landbrugets Vanskeligheder, saa maa man lette Landbrugets Byrder og stimulere Landbruget, saaledes at Indtægterne stiger, men det er et Spørgsmaal, der saa ofte har været fremhævet fra mit Partis Side, og jeg skal ikke gaa i Detailler. Det, vi tænker paa, er en kraftig, jeg tager ikke i Betænkning at sige effektiv Nedsættelse af Landbrugets Ejendomsskatter, men den højtærede Regering er gaaet den modsatte Vej. Derfor er det urimeligt, at man paa eet Omraade søger at støtte det vanskeligt stillede Landbrug og paa et andet Omraade gaar lige den modsatte Vej og lægger større Byrde paa. Der kunde ogsaa være Tale om en Stimulering af Priserne, jeg tænker nærmest paa Kornpriserne, som er ganske urimeligt lave i Forhold til Færdigvarenes Pris. Jeg henstiller, at den højtærede Landbrugsminister tager dette under alvorlig Overvejelse; man klarer ikke den Vanskelighed, Landbruget er ude i, ved de Foranstaltninger, her træffes, selv om Landbruget faar nogen Fordel ved den Konvertering, der finder Sted af de højt forrentede Gældsforpligtelser, som ligger langt ude, trods Kurstab; det var imidlertid bedre, hvis dette Kurstab kunde undgaas. Jeg tror, den højtærede Landbrugsminister vilde gøre det Erhverv, hvis Interesser han er sat til at varetage, større Gavn, hvis der kunde træffes mere effektive Foranstaltninger end disse.

N. P. Andreasen: Som man vil se af Betænkningen, har Udvalget jo ikke kunnet